

**Uttalelse fra Faggruppe for plantehelse,
plantevernmidler og rester av plantevernmidler
i Vitenskapskomiteen for mattrygghet**

25. april 2007

**Risikovurdering av bladlusen *Sitobion avenae* til
oppformering av snylteveps brukt som plantevernmiddel**

SAMMENDRAG

Sitobion avenae er en bladlus som er søkt fornyet godkjent i flere preparater til oppformering av snylteveps i plasttunneller og veksthus. Mattilsynet har bedt VKM gjøre en vurdering av preparatenes og organismens risiko for brukerens helse. Risikovurderingen ble vedtatt av VKMs faggruppe for plantehelse, plantevernmidler og rester av plantevernmidler (Faggruppe 2) på et møte 15. mars 2007. En ekstern ekspert ble i forkant engasjert av faggruppen for å utrede helserisiko ved bruk av *S. avenae*. Faggruppen gir følgende vurdering av helserisiko ved bruk av preparatene Banker-System E, Bankerplanter-ervi og ERVIBANK: Den omsøkte bruk av *S. avenae* vil medføre minimal fare for brukerens helse. Bruk av bygg- eller hvetepanter i preparatene anses ikke å være forbundet med noen helserisiko. Risiko for utilsiktede miljøeffekter ved bruk av *S. avenae* og preparatene er ikke vurdert, dette i henhold til bestillingen fra Mattilsynet.

BAKGRUNN

VKM fikk 15. januar 2007 i oppdrag av Mattilsynet å gjøre en risikovurdering av bruk av bladlusen *S. avenae* brukt til oppforming av snylteveps i plasttunneller og veksthus, samt preparatene organismen er søkt fornyet godkjent i. Risikovurderingen ble vedtatt på møte i VKMs Faggruppe 2 den 15. mars 2007. VKMs risikovurdering vil sammen med informasjon om preparatenes agronomiske nytteverdi og en vurdering av alternative midlers egenskaper danne grunnlaget for Mattilsynets vedtak.

OPPDRAK FRA MATTILSYNET

Oppdraget lyder som følger: ”*Sitobion avenae* er en bladlus som er søkt fornyet godkjent i flere preparater til oppformering av snylteveps i plasttunneller og veksthus. Mattilsynet ønsker i denne forbindelse en vurdering av preparatets og organismens risiko for brukerens helse. Når det gjelder miljøegenskaper bestilles det ingen risikovurdering, da tidligere vurdering anses å være tilstrekkelig”.

Preparatene som er søkt fornyet godkjent er Banker-System E, Bankerplanter-ervi og ERVIBANK. Foruten *S. avenae* inneholder preparatene bygg- eller hvetepanter.

BAKGRUNNSDOKUMENTASJON FOR RISIKOVURDERINGEN

Faggruppens risikovurdering er basert på tilvirkers dokumentasjon innlevert til Mattilsynet i forbindelse med søknad om godkjenning og en ekstern uttalelse om fare for allergi og vektoroverførte sykdommer foretatt av avdelingsdirektør Preben Ottesen ved Nasjonalt folkehelseinstitutt.

RISIKOVURDERING HELSE

De mest aktuelle helseskader for personer i kontakt med bladlus er allergi, og eventuelt vektoroverførte infeksjonssykdommer. Disse alternative helseskadene er derfor vurdert her.

Allergi

Faggruppen viser til en uttalelse fra Preben Ottesen: ”Alle insekter kan i utgangspunktet forårsake allergier, bare man eksponeres mye nok og lenge nok. Dette gjelder i første rekke de som jobber med oppdrett av nytteinsekter, der det er dokumentert at mange blir allergiske mot de insekter som produseres. For en som bruker nytteinsektene til bekjempelse, vil faren for allergi være lik null”.

Vektoroverførte sykdommer

I følge Preben Ottesen finnes det god litteratur og oversikt over alle insekter som er vektorer for humane patogene organismer. *S. avenae* er ikke en av disse.

Andre helseeffekter

I følge Preben Ottesen er det ikke kjent at *S. avenae* vil kunne gi andre helseskader.

Konklusjon helse

Faggruppen tar uttalelsen fra Preben Ottesen til etterretning og gir følgende vurdering av *S. avenae*:

Faggruppen kjenner ikke til studier som kan tilsi at bruk av bladlusen *S. avenae* brukt i flere preparater til oppformering av snylteveps i plasttunneller og veksthus kan føre til helseskadelige effekter. Faggruppen konkluderer dermed at den omsøkte bruk av *S. avenae* vil medføre minimal fare for brukerens helse.

Bruk av bygg- eller hveteplanter i preparatene som er søkt fornyet godkjent anses ikke å være forbundet med noen helserisiko.

RISIKOVURDERING MILJØ

Når det gjelder miljøegenskaper av *S. avenae* har ikke Mattilsynet bedt om noen risikovurdering.

VURDERT AV

Faggruppe for plantehelse, plantevernmidler og rester av plantevernmidler:

Erik Dybing (leder), Ole Martin Eklo, Hans Ragnar Gislerød, Trond Hofsvang, Edel Holene, Torsten Källqvist (nestleder), Edgar Rivedal, Janneche Utne Skåre, Leif Sundheim, Line Emilie Sverdrup, Anne Marte Tronsmo, Steinar Øvrebø

Koordinator fra sekretariatet:

Anne Finstad og Elin Thingnæs, assistert av Malin Lemberget Lund

TAKK TIL

Avdelingsdirektør Preben Ottesen ved Nasjonalt folkehelseinstitutt takkes for sin uttalelse om helserisiko ved bruk av bladlusen *S. avenae* som plantevernmiddel i plasttunneller og veksthus.